

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Marktconsultatie virtualisatieplatformen

Inlichtingenbijeenkomst

14-okt-26

Agenda

10.00u Jorg Verbaas – Toelichting Marktconsultatie
10.50u Paul van Asten – Toelichting PITP-samenwerking ProRail
11.45u Pauze
12.00u Rick de Rooij – DNB
12.20u Alex Sons – JIO
12.40u Vragen*
13.00u Afronding & Lunch

* Van marktpartijen

Opdrachtgever Marktconsultatie namens Rijksoverheden

Ministerie van BZK
DG Digitalisering en Overheidsorganisatie
Directie Inkoop, Facilitair- en Huisvestingsbeleid Rijk

Taskforce Continuïteit ICT Dienstverlening

- Problematiek in 2024 bij grote ICT-leverancier
- Meerdere sporen, o.a. leveranciersanalyse, Rijksbrede IT-sourcingsstrategie, rapport ‘Van Kwetsbaar naar Weerbaar’ en opvolging
- Programmamanagement Virtualisatie. O.a. kennisdeling en marktverkenning, rapport ‘Op Weg naar Weerbare Virtualisatie’ en opvolging

Waarom deze Marktconsultatie?

Drie ontwikkelingen vergroten kwetsbaarheid overheden

1

Veranderende licentiemodellen

o.a., van perpetual naar (verplichte) subscriptie, bundeling

2

Leveranciers-afhankelijkheid

Technische en organisatorische afhankelijkheden maken overstappen complex

3

Geopolitiek

Onzekerheid rond leveringszekerheid en zeggenschap vraagt om bewuste keuzes

Rapport ‘Op weg naar Weerbare Virtualisatie’

Wat willen we bereiken?

1

Concreet maken vraagstelling

Toewerken naar voorbeeld bestek voor opdrachtverstrekking

2

Verkenning aanpak

Mogelijke oplossingsrichtingen verkennen

3

Interesse peilen

Interesse onder IT-dienstverleners voor aanpak?

Einddoel: dienstverleners kunnen selecteren die (Rijks)overheden ondersteunen bij a) wegnemen of verminderen van leveranciersafhankelijkheid en b) vergroten van digitale autonomie.

Wat willen we vandaag doen?

1

Toelichten context

Waarom weerbare virtualisatie nu een strategische opgave is

2

Toelichten beoogde aanpak

Hoe modulaire opdrachten en een open ecosysteem zouden kunnen werken

3

(Begin van) dialoog

Kennis en ervaring uitwisselen en gelegenheid voor vragen

Noot: Ruimte voor verduidelijkingsvragen in deze sessie. Inhoudelijke voorstellen bewaren voor schriftelijke reactie. Formele communicatie via TenderNed.

Achterliggende doelen, maar wel met randvoorwaarden

Afhankelijkheid van leveranciers verminderen

Digitale autonomie vergroten

Randvoorwaarden voor elke oplossingsrichting

Kwaliteit

Gelijkblijvende of betere IT-infrastructuur

Continuïteit

Verantwoorde transitie zonder onaanvaardbare verstoring

Kosten

TCO en migratiekosten expliciet en beheersbaar

Context (1/5)

- De huidige opgave is **strategische** van aard
- Organisatorische, financiële, governance enz. gevolgen
- Kan jaren in beslag nemen (Gartner: 18-48 maanden)

6 **Applicatie modernisering: onafhankelijkheid creëren tov infra**

Mogelijke oplossingsrichtingen*

1 **Bestaande omgeving optimaliseren**

2 **Migreren naar alternatief platform**

3 **Meerdere platformen parallel inzetten**

4 **Open standaarden benutten**

5 **Open source (gedeeltelijk) inzetten**

Geen van deze opties is zonder consequenties

Context (2/5)

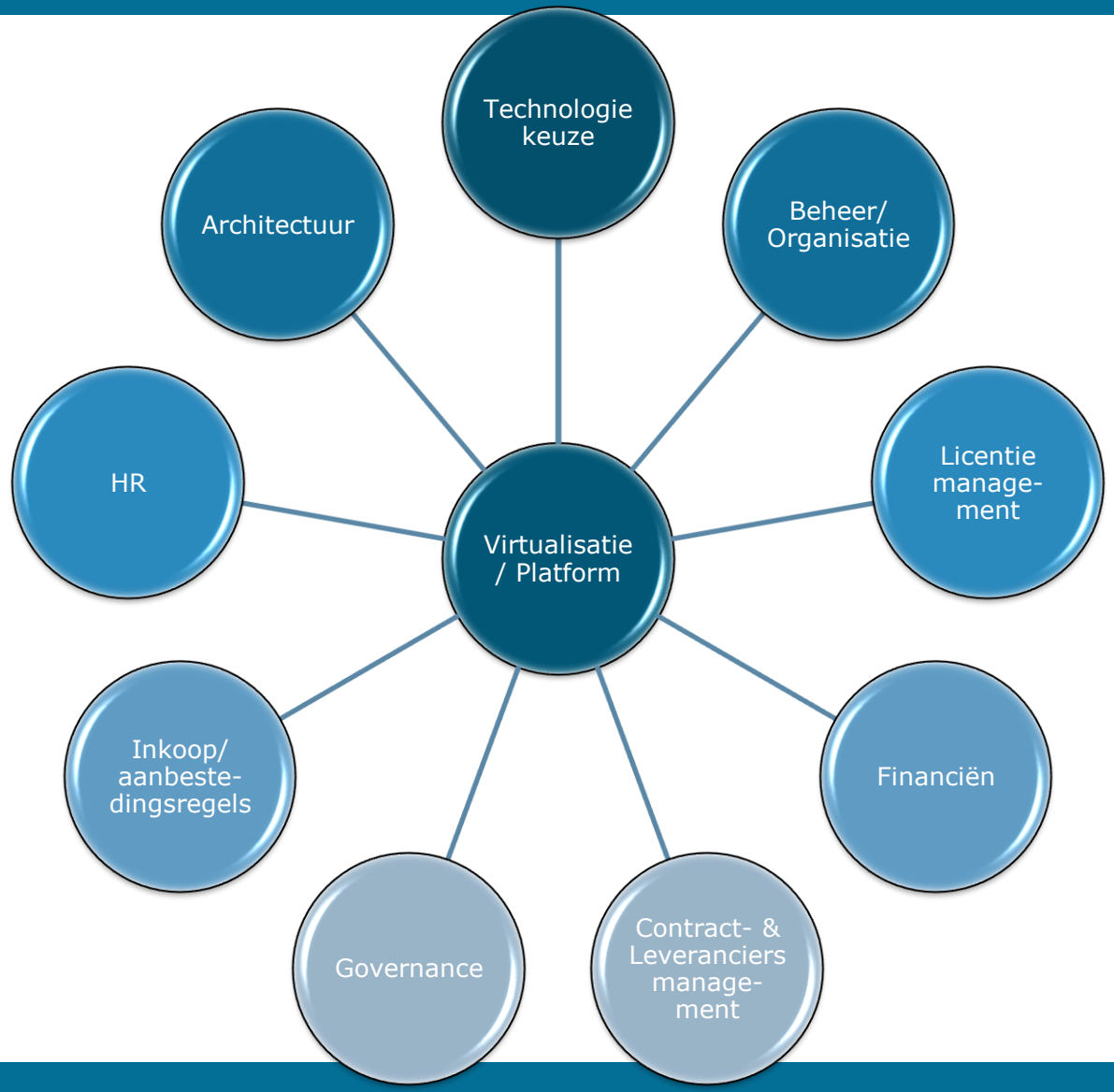
- Alternatieve platforms vragen om investeringen: nieuwe kennis, beheerprocessen en samenwerking tussen platform- en applicatieteams.
- **EN** vaak (tijdelijk) verlies van functionaliteit of wijzigingen in functionaliteit.

- Open standaarden, containerplatformen of open source vergroten op termijn de wendbaarheid, **MAAR** vragen op korte termijn meer regie, volwassen governance en expliciete investeringen in expertise.
- **EN** platformkeuzes kunnen niet los gezien worden van organisatie-inrichting en verandermanagement.

- Transitie naar toekomstbestendige platformstrategie raakt rollen, verantwoordelijkheden en competenties binnen de IT-organisatie, **EN** vraagt om nauwe betrokkenheid van de afdelingen financiën, inkoop en HR.
- Leveranciersmanagement verandert naar strategisch instrument: exit-strategieën, licentiemodellen en overname-clausules standaard onderdeel bij besluitvorming en contractering.

Context (3/5)

- **Complexe opgave**
- Niet oppakken als IT/ technisch project; onderschatting van complexiteit
- Multidisciplinair
- Verwachting: markt belangrijke bijdrage

Positiebepaling

✓

Strategisch inzicht

Kwetsbaarheden en mogelijke richtingen in kaart gebracht

Deze consultatie

Ontwerp met de markt

Scope, fasering, samenwerkingsvormen en risico’s toetsen

Hierna

Uitvoerbare opdrachten

Voorbeeldbestek en mogelijke offertetrajecten per overheid

Noot: Deze consultatie is geen aanbestedingsprocedure en geeft geen recht op opdrachten.

Fasering Opdrachten

Fase 0	Fase 1	Fase 2	Fase 3
Oriëntatie	**Fit-gap**	**Selectie**	**Implementatie**
Ondersteuning bij in kaart brengen alternatieven en functionaliteit	IST-SOLL, consequenties en businesscase	Begeleiding inkooptraject	Ondersteuning migratie, overdracht en uitfasering

Voor de volledigheid, Fase 2 en 3 zijn alleen relevant bij een gedeeltelijke of volledige migratie.
Overheden kunnen ook de hele scope in één opdracht geven.

Concretisering Fase 3

Fase 0	Fase 1	Fase 2	Fase 3
Oriëntatie	**Fit-gap**	**Selectie**	**Implementatie**
Alternatieven en functionaliteit in kaart	IST-SOLL, consequenties en businesscase	Begeleiding van het inkooptraject	Migratie, overdracht en uitfasering

Volledig intern — **Werk verdelen** — **Volledig uitbesteden**

1	2	3	4	5
Inventarisatie & strategie	**Ontwerp & planning**	**Inrichting & testen**	**Migratie & go-live**	**Overdracht & uitfasering**

De gewenste rol van de dienstverlener hangt per overheid af van (sourcing) keuzes, prioriteiten, kennis en capaciteit

Toekomstige (Rijksbrede) Technologiekeuze

Eén dominante keuze

Nieuwe collectieve afhankelijkheid en beperkte uitwijkmogelijkheden

Te toetsen denkrichting

Beperkte set technologieën

passend bij organisatietype, omvang en b.v. informatieclassificatie

Veelheid aan technologieën

Lappendeken met hoge beheerlast en weinig schaalvoordeel

Vraag aan de markt: werkt dit in de praktijk, en onder welke voorwaarden?

Potentiële Opdrachtverstrekking (1/3)

Opdrachtgevers		Dienstverleners		Technologieën
Kleinere Rijksoverheid (A)	+	2	+	Platform W
Middelgrote Rijksoverheid (B)		3		Platform Y
Kleinere medeoverheid (C)		Enz.		Enz.

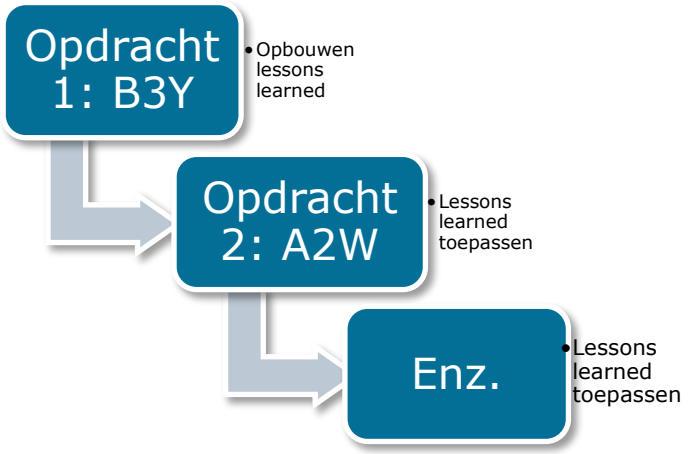
Deelopdracht

met herbruikbare lessen,
teams, tools en templates

Potentiële Opdrachtverstrekking (2/3)

Mogelijke combinaties; niet het wiel opnieuw uitvinden

Opdracht #	Opdrachtgever	Dienstverlener	Technologie	Start opdracht	Opmerking
1	B	3	Y	1-dec-2026	
2	A	2	W	1-apr-2027	Kennisdeling mogelijk over aanpak opdracht 1, minder over techniek want verschillende technologieën.
3	C	4	W	1-jun-2027	Kennisdeling mogelijk over aanpak opdracht 1, en over techniek opdracht 2 want zelfde technologie. Resources delen mogelijk tussen dienstverleners voor opdrachten 2 en 3 vanwege gelijktijdigheid opdrachten.

Potentiële Opdrachtverstrekking (3/3)

Grote IT-bedrijven werken samen vóór en met ProRail

Gepubliceerd op 6 maart 2024 om 08:00

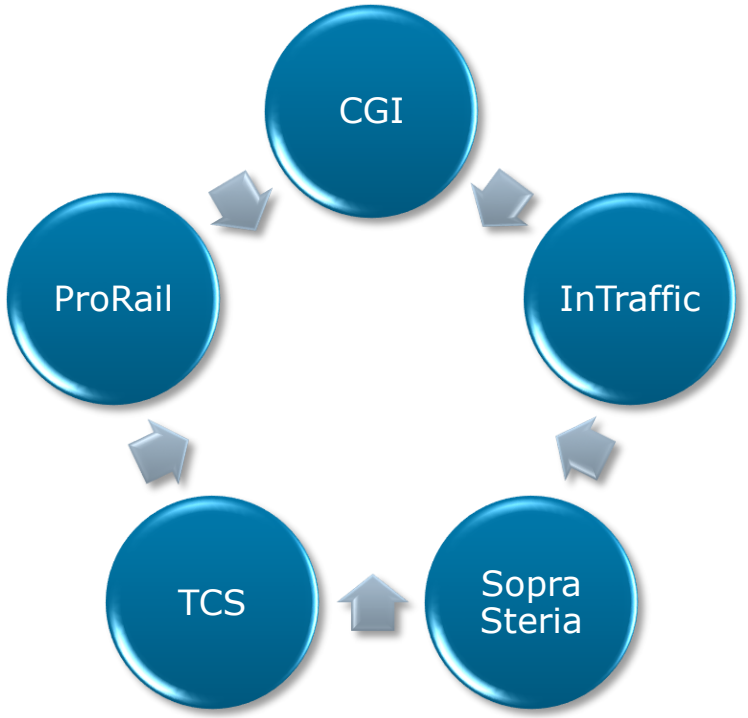

De samenwerkende partijen verenigd in de portiek van het ProRail-hoofdkantoor. © Foto: InTraffic

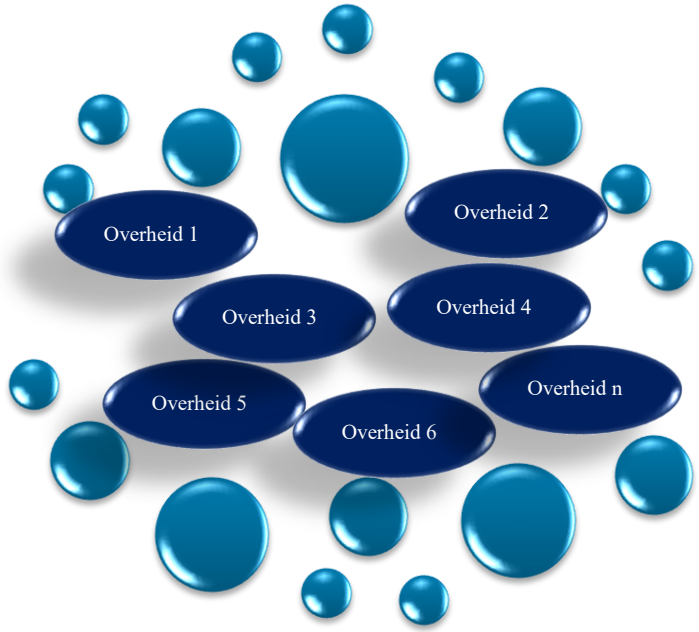
ProRail → onze situatie

Gevraagd construct is complexer, maar doenlijk?

PITP voorbeeld

Onze situatie

Waarom interessant om mee te doen aan dit initiatief?

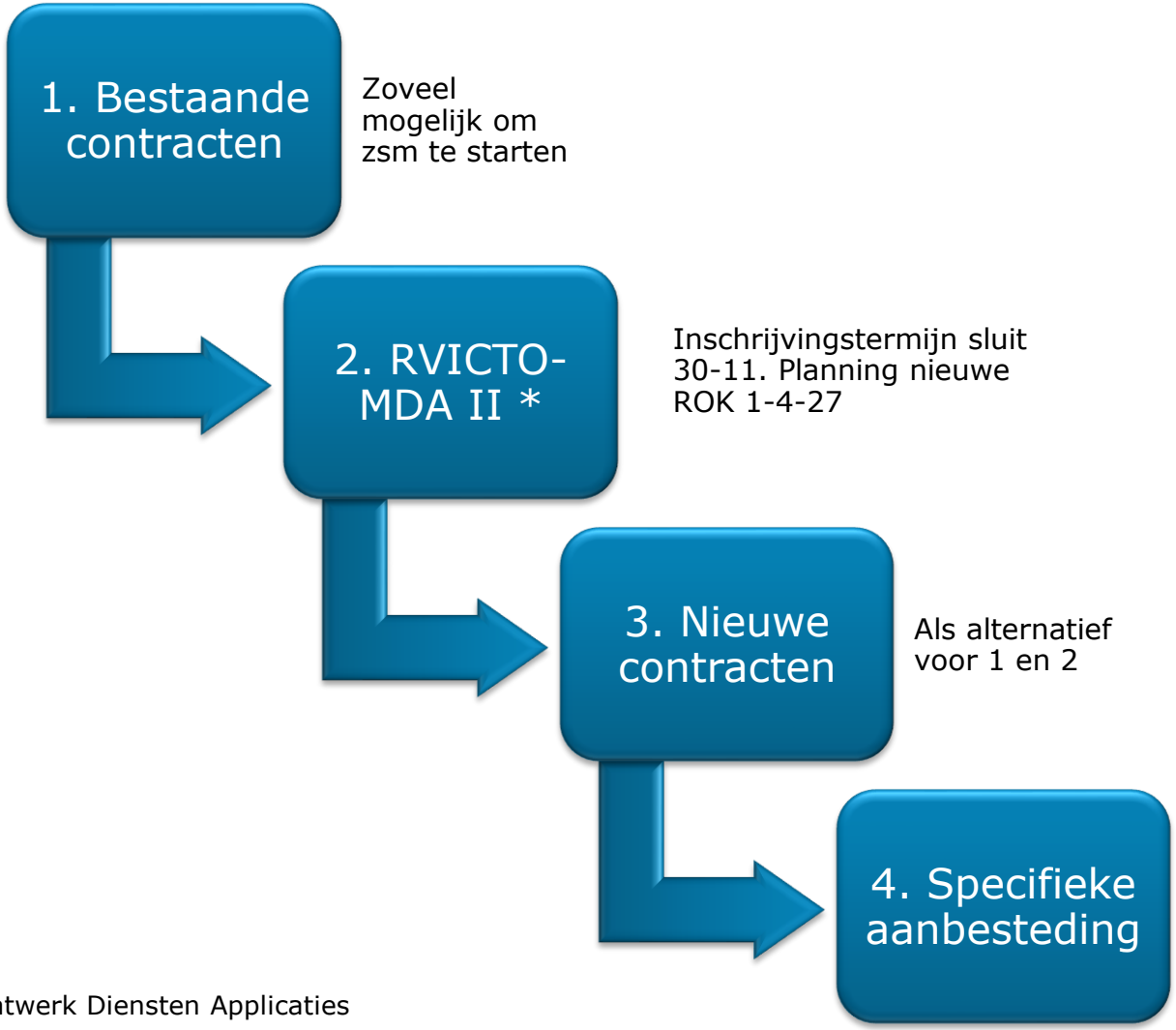
Voor overheden:

- ✓ Kennis markt inzetten
- ✓ Hulp bij complexe puzzel
- ✓ Extra capaciteit
- ✓ Versnelling
- ✓ Kennis- en kostendeling

Voor bedrijven:

- ✓ Grote opgave (ook in €)
- ✓ Zeer actueel en maatschappelijk relevant
- ✓ Daarmee interessant voor personeel/ binding
- ✓ Werken aan fundament van IT-omgevingen overheden
- ✓ Capaciteitsdeling
- ✓ Reduceren repeterende projecten

Hoe gaan we contracteren?

* Maatwerk Diensten Applicaties

Samenwerking tussen concullega's vraagt om spelregels

Potentiële waarde

1. Snellere start door hergebruik van aanpak, tools, templates, mensen
2. Kostenoptimalisatie bij vergelijkbare opdrachten
3. Gerichte inzet van schaarse expertise
4. Gezamenlijk leren over transities

Te ontwerpen spelregels

- Welke kennis en middelen delen partijen?
- Hoe beschermen we vertrouwelijkheid en intellectueel eigendom?
- Hoe regelen we governance, toetreding en uittreding?
- Hoe voorkomen we ongewenste belangenconflicten?
- Welke contractvorm maakt samenwerking praktisch?

Dit is open vraag aan de markt om een werkbaar ontwerp, niet alleen instemming

Uw reacties helpen de stap naar uitvoering te maken

1

Standpunt

Wat werkt wel en niet?

2

Voorstel

Hoe richt u scope, contract en governance in?

3

Voorwaarden

Welke afhankelijkheden, risico's en maatregelen ziet u?

4

Bewijs

Welke referenties of praktijkervaring ondersteunen dit?

Geef ook aan of u wilt deelnemen aan het ecosysteem en welke bijdrage u kunt leveren

Planning en Deadlines

Deze spelregels beschermen een transparant proces

Vrijblijvend

Deelname geeft geen rechten en schept geen verplichtingen

Gelijke kansen

Deelnemers krijgen geen voordeel in een latere aanbesteding

Gebruik informatie

Input mag worden gebruikt voor toekomstige opdrachten

Openbaar verslag

Resultaten worden algemeen en geanonimiseerd gedeeld

Commerciële informatie

Wordt vertrouwelijk behandeld

Formele route

Communicatie en indiening verlopen via TenderNed

Vragen?

Uw vragen en eerste reacties

Wat spreekt u aan?

Waar ziet u direct praktische waarde?

Wat werkt niet?

Welke aanname houdt in de praktijk geen stand?

Wat ontbreekt?

Welke expertise, fase of randvoorwaarde missen we?

Wat is nodig?

Welke spelregels maken samenwerking haalbaar?

‘Formele’ vragen en reacties indienen via TenderNed

Vragen over deelname

Levert deelname een voordeel op?

Nee. Deelnemers en niet-deelnemers krijgen gelijke kansen bij een eventuele aanbesteding.

Is de shortlist een contractuele selectie?

Nee. Het document beschrijft een open ecosysteem waarin partijen naar behoefte kunnen toe- en uittreden.

Krijgt iedere deelnemer een individueel gesprek?

Nee. De opdrachtgever beoordeelt op basis van de reacties of een gesprek toegevoegde waarde heeft.

Worden antwoorden openbaar?

Het eindverslag is algemeen en geanonimiseerd. Commerciële informatie wordt vertrouwelijk behandeld.

Vragen over scope en vervolg

Is de financiële omvang bekend?

Nee. Meer dan tien overheden zijn geïnteresseerd, maar omvang en aantal opdrachten zijn nog niet vast te stellen.

Moet elke opdracht alle fasen omvatten?

Nee. Overheden kunnen deelopdrachten verstrekken of de hele scope in één keer uitvragen.

Hoe worden dienstverleners geselecteerd?

De voorkeur is mini-competities onder bestaande of nog af te sluiten (mantel)overeenkomsten.

Wat als die route niet werkt?

Dan kan een Rijksbrede aanbesteding volgen, al heeft die route niet de voorkeur vanwege doorlooptijd en complexiteit.

Vragen over neutraliteit en kennisdeling

Technologie-agnostisch advies

De fit-gap analyse moet onafhankelijk zijn. Een mogelijke conclusie is dat volledige migratie niet rendabel is, terwijl gerichte afbouw van afhankelijkheid wel haalbaar blijkt.

Kennis delen

De aanpak beoogt hergebruik van teams, tools, templates en lessen. De markt wordt gevraagd een werkbare contractuele en praktische inrichting voor te stellen.

‘Spelregels’

Vertrouwelijkheid, intellectueel eigendom, belangenconflicten en open toetreding vragen om expliciete afspraken. Dit zijn ontwerpvragen, geen vastgestelde regels.

Beschrijf in de schriftelijke reactie welke waarborgen uw organisatie nodig heeft.